

Studijní program : Všeobecné lékařství
Název předmětu : Mikrobiologie 1
Rozvrhová zkratka : MIK/VCB11
Rozvrh výuky : 30 hodin přednášek
30 hodin praktických cvičení
Zařazení výuky : 2. ročník, 4. semestr
Počet kreditů : 3
Forma výuky : Přednášky, praktická cvičení

Přednášky :

Vyučující : prof. MUDr. Milan Kolář, Ph.D.
doc. MUDr. Dagmar Koukalová, CSc.
doc. MUDr. Petr Hamal, Ph.D.
Mgr. Pavel Sauer, Ph.D.
doc. MUDr. Vladislav Raclavský, Ph.D.

Výuka : Průběžná

	Termín	Téma	Počet hodin	Vyučující
1	18.2. 2022	Charakteristika prokaryontů. Vnitřní struktury bakterií.	2	doc. Koukalová
2	25.2. 2022	Povrchové struktury bakterií. Spóry. Metabolismus mikrobů.	2	doc. Raclavský
3	4.3. 2022	Patogenita a virulence mikrobů. Nebezpečné bakteriální infekce.	2	prof. Kolář
4	11.3. 2022	Mutace a přenos genetických informací u bakterií. Fágy. Lysogenní konverze. Plazmidy. Transpozóny.	2	Mgr. Sauer
5	18.3.2022	Bakteriální exotoxiny a endotoxiny.	2	doc. Koukalová
6	25.3.2022	Základní charakteristika antibiotik, mechanismy jejich účinku. Vedlejší nežádoucí účinky antibiotik. Problematika bakteriální rezistence. Lokální antibiotika.	2	prof. Kolář
7	1.4.2022	Jednotlivé antibiotické skupiny a jejich indikace. Sekvenční antibiotická léčba. Antibiotická profylaxe v chirurgii.	2	prof. Kolář
8	8.4.2022	Zásady racionální antibiotické léčby.	2	prof. Kolář

		Antibiotická politika – vymezení pojmu, zdroje a praktická realizace.		
9	15.4.2022	Státní svátek.		
10	22.4.2022	Základní přehled antimykotik. Rozdělení, mechanismus účinku..	2	doc. Hamal
11	29.4.2022	Mikrobiální antigeny. Protilátky. Aktivní a pasivní imunizace	2	doc. Koukalová
12	6.5.2022	Přirozená mikroflóra člověka.	2	doc. Koukalová
13	13.5.2022	Úvod do virologie, struktura a klasifikace virů. Přehled nejdůležitějších virologických metod.	2	doc. Hamal
14	20.5.2022	Dezinfekce a sterilizace.	2	doc. Hamal
15	27.5.2022	Shrnutí obecných vlastností mikroorganismů	2	doc. Hamal

Praktická cvičení :

Vedoucí vyučující : MUDr. Iva Vágnerová, Ph.D.

Výuka : Průběžná

	Výukový týden od-do	Téma	Počet hodin
1	14.-15.2. 2022	Úvod do praktických cvičení z mikrobiologie. Zásady bezpečnosti práce v mikrobiologické laboratoři. Odběr a zasílání infekčního materiálu.	2
2	21.-22.2. 2022	Nativní preparát. Zhotovení a popis nativního preparátu z močového sedimentu, pozorování v procházejícím světle. Pozorování kultury rodu <i>Proteus</i> v zástinu.	2
3	28.2.-1.3.2022	Monochromatické barvení. Demonstrace základních tvarů bakterií. Barvení dle Grama. Příprava a popis preparátů z hnisu. Demonstrace grampozitivních a gramnegativních mikrobů.	2
4	7.-8.3. 2022	Barvení acidorezistentních mikrobů dle Ziehl-Neelsena, jeho význam pro diagnostiku tuberkulózy. Zhotovení a hodnocení nátěrů ze sputa. Demonstrace barvení spor a pouzder.	2
5	14.-15.3.2022	Barvení dle Giemsy, hodnocení mikrobiálních obrazů poševních.	2
6	21.-22.3. 2022	Kultivační průkaz infekčního agens I. Principy kultivace aerobních mikrobů. Demonstrace pŕod pro aerobní kultivaci. Demonstrace bakteriálních kultur.	2
7	28.-29.3. 2022	Kultivační průkaz infekčního agens II. Zpracování výtěrů ze sliznic. Hodnocení rŕstu mikrobů v tekutých pŕodách. Popis kolonií na tuhých pŕodách.	2
8	4.-5.4.2022	Kultivace anaerobních mikrobů.	2

		Podmínky pro kultivaci anaerobních mikrobů. Zpracování hnisu Fortnerovou metodou. Popis mikrobů na kultivačních půdách.	
9	11.-12.4.2022	Určování citlivosti na antibiotika I. Provedení a hodnocení difuzní agarové metody. E-test. Stanovení účinku kombinace antibiotik.	2
10	18.-19.4. 2022	Určování citlivosti na antibiotika II. Hodnocení diluční mikrometody - stanovení MIC a MBC. Demonstrace diluční agarové metody.	2
11	25.-26.4. 2022	Sérologické vyšetřovací metody I. Aglutinace přímá, nepřímá, zpětná. Hodnocení Widalovy reakce. Stanovení enteropatogenního kmene <i>Escherichia coli</i> .	2
12	2.-3.5.2022	Sérologické vyšetřovací metody II. Precipitace. Demonstrace precipitace v agaru. Demonstrace metod se značenými složkami – imunofluorescence, ELISA.	2
13	9.-10.5. 2022	Sérologické vyšetřovací metody III. Komplement-fixační reakce – odečtení titrace komplementu a zhodnocení vlastní reakce.	2
14	16.-17.5. 2022	Základy molekulárně-biologických metod v mikrobiologii.	2
15	23.-24.5. 2022	Shrnutí problematiky mikroskopických a kultivačních metod k průkazu infekčních agens. Automatizované hemokultivační systémy.	2

Způsob ukončení : Zápočet

Podmínky ukončení : Absolvování praktických cvičení, bez nutnosti náhrady lze zameškat max. 10% povinné výuky, nahradit lze nejvýše jednu třetinu cvičení, náhrady budou realizovány na konci semestru). Podmínkou absolvování praktického cvičení je samostatná příprava studenta na každé téma.

Základní literatura : Koukalová D. et al.: Praktická cvičení z lékařské mikrobiologie I. UP v Olomouci, Olomouc 2005.
Votava M.: Lékařská mikrobiologie obecná. Neptun, Brno 2001.

Doporučená literatura : Kolář M., Rejman D., Bardoň J.: Zásady antibiotické léčby, UP v Olomouci, Olomouc 2020
Koukalová D. et al.: Microbiology I. UP v Olomouci, Olomouc 2002.
Bednář M. a kol.: Lékařská mikrobiologie. Marvil, Praha 1996.